אגרות הראי"ה - כרך ד' - אגרת אשלא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ערב ראש חודש תמוז תרפ"ה
נמען: הרב דוד צבי חן, רב צ'רניגוב

הרב קוק מציע שבתפילתם על קבר רחל יאמרו את מזמור יום רביעי ('אל נקמות') שבע פעמים, אולי עם תקיעות ושלוש עשרה מידות, 'לרומם כבוד שם שמים ולהשפיל קרנות זדים'; ואף שצריך לשים לב לשפלות הדור, 'נקמה במילתא גדולה היא' (ברכות לג א).

עיקרי הדברים

- תפילה בקבר רחל.
- מזמור יום רביעי.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

ערב ר"ח תמוז ה'

לכבוד ידידי הרב הגאון הישיש החסיד המפורסם מו"ה[1] דוד צבי חן [הרב דוד צבי חן, רבה של צ'רניגוב, שעלה לירושלים] שליט"א[2]

הגאבד"ק[3] צרניגוב יצ"ו[4] שלו'[5] וברכה באה"ר[6], נתעוררתי להציע קדם כתר"ה[7] שליט"א בדבר תפלת היום יומא דרחמי [תפילה ביום רחמים, יום תענית] בע"ה[8],, לרומם כבוד שם שמים ולהשפיל קרנות זדים, שראוי ונכון בהיותו עם חברותא [קדישתא על קבר רחל ע"ה[9] לומר מזמור של יום רביעי בשבת [תהלים צד: "א-ל נקמות ה'"] בכונה ז' פעמים, ואולי ג"כ[10] בצירוף תק"ש[11] [תקיעת שופר] וי"ג מדות בין פעם לפעם. ואם כי העירותי לעומת דברי חתנו הרה"ג[12] שליט"א בענין עג עוגה, [חוני המעגל, שעג עוגה ועמד בתוכה עד שירדו גשמים (תענית יט)] שעלינו לשום לב על שפלות הדור מק"ו מתלמידי דתלמידי דלוי ב"ס[13] ["קל וחומר מלוי בן סיסי" (ירושלמי תענית

---

1 מו"ה - מורנו הרב
2 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
3 הגאבד"ק - הגאון אב בית דין קהילת
4 יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
5 שלו' - שלום
6 באה"ר - באהבה רבה
7 כתר"ה - כבוד תורתו רום הדרתו
8 בע"ה - בעזרת השם
9 ע"ה - עליו השלום
10 ג"כ - גם כן
11 תק"ש - תקיעת שופר
12 הרה"ג - הרב הגאון
13 ב"ס - בן סיסי (בציון שם); "שאב"ס": שאין בו סכנה

ג, ח)] ז״ל[14] בירו׳ תענית פ״ג ה״ח[15], בכ״ז[16] נקמה במילתא גדולה היא ["גדולה נקמה שניתנה בין שתי אותיות" (ברכות לג)] בברכות ל״ג א׳. והשי״ת[17] יחוס מהרה על שמו הגדול ועל שאר עמו ונחלתו.

יהי׳[18] זה שלו׳ כנה״ר[19] ן ונפש ידידו דוש״ת[20] מלונ״ח[21]

אברהם יצחק ה״ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי״ה, כרכים א׳-ד׳

---

14 ז״ל - זכרונו לברכה
15 ה״ח - הלכה ח׳ (בציון מקור)
16 בכ״ז - בכל זאת
17 והשי״ת - והשם יתברך
18 יהי׳ - יהיה
19 כנה״ר - כנפשו הרמה
20 דוש״ת - דורש שלומו ותורתו
21 מלונ״ח - מצפה לנחמת ציון